

התרת נדרים

בערב ראש השנה, לאחר תפילת שחרית נוהגים להושיב שלשה אנשים, שהם כשלושה דייני בית דין, ולהתיר בפניהם את הנדרים בלשון זו. התרת הנדרים מועילה לנדרים ששכח, אך לנדרים שזכר ויש צורך לפרט את הנדר ובתנאי שבנדר שבינו לבין עצמו, אבל בנדר שבין אדם לחברו אינו מועיל.

שמעו נא רבותי דינים ממחים, כל נדר או שבועה או אסור או קונם או חרם, שנדרתי או נשבעתי בהקיץ או בחלום, או נשבעתי בשמות הקדושים שאינם נמחקים ובשם הוי"ה ברוך הוא, וכל מיני נזירות שקבלתי עלי ואפלו נזירות שמשון, וכל שום אסור, ואפלו אסור הנאה שאסרתי עלי או על אחרים, בכל לשון של אסור בין בלשון אסור או חרם או קונם וכל שום קבלה אפלו של מצוה שקבלתי עלי, בין בלשון נדר בין בלשון נדבה בין בלשון שבועה בין בלשון נזירות בין בכל לשון, וגם הנעשה בתקיעת כף. בין כל נדר ובין כל נדבה, ובין שום מנהג של מצוה שנהגתי את עצמי וכל מוצא שפתי שיצא מפי, או שנדרתי ונמרת בלבי לעשות שום מצוה מהמצוות, או איזו הנהגה טובה או איזה דבר טוב שנהגתי שלש פעמים ולא התניתי שיהא בלי נדר, הן דבר שעשיתי על עצמי הן על אחרים, הן אותן הידועים לי הן אותן שפכר שכחתי, בכלהון אתחרטנא בהון מעקרא, ושואל ומבקש אני ממעלתכם התרה עליהם, כי ראתי פן אכשל ונלפדתי חס ושלום בעון נדרים, ושבועות ונזירות, וחרמות ואסורין, וקונמות והסכמות. ואין אני תוהא חס ושלום על קיום המעשים הטובים ההם שעשיתי, רק אני מתחרט על קבלת הענינים בלשון נדר או שבועה, או נזירות או אסור, או חרם, או קונם, או הסכמה, או קבלה בלב. ומתחרט אני על זה שלא אמרתי הנני עושה דבר זה בלי נדר ושבועה, ונזירות וחרם ואסור, וקונם וקבלה בלב. לכן אני שואל התרה בכלהון, ואני מתחרט על כל הנזכר, בין אם היו המעשים מדברים הנוגעים בממון, בין מהדברים הנוגעים בגוף, בין מהדברים הנוגעים אל הנשמה, בכלהון אני מתחרט, על לשון נדר ושבועה ונזירות ואסור וחרם וקונם וקבלה בלב. והנה מצד הדין, המתחרט והמבקש התרה, צריך לפרוט הנדר, אך דעו נא רבותי, כי אי אפשר לפורטם, כי רבים הם. ואין אני מבקש התרה על אותם הנדרים שאין להתיר אותם, על פן יהיו נא בעיניכם כאלו הייתי פורטם.

המתירים משיבים בזו הלשון ג' פעמים:

הכל יהיו מתרים לך, הכל מחולים לך, הכל שרויים לך, אין פאן לא נדר, ולא שבועה, ולא נזירות, ולא חרם, ולא אסור ולא קונם ולא נדוי, ולא שמתא, ולא ארור. אבל יש פאן מחילה סליחה וכפרה. וכשם שמתירים הבית דין של מטה כך יהיו מתרים מבית דין של מעלה:

ומוסר מודעה בפניהם:

הרי אני מוסר מודעה לפניכם ואני מבטל מפאן ולהבא כל הנדרים וכל שבועות ונזירות ואסורין וקונמות וחרמות והסכמות וקבלה בלב שאקבל עלי בעצמי. הן בהקיץ הן בחלום חוץ מנדרי תענית בשעת מנחה. ובאם שאשבח לתנאי מודעה הזאת ואדר מהיום עוד, מעתה אני מתחרט עליהם ומתנה עליהם שיהיו כלן בטלין ומבטלין לא שרירין ולא קימין ולא יהון חלין כלל וכלל בכלן אתחרטנא בהון, מעתה ועד עולם.